

СТАНОВИЩЕ

от проф д-р Влада Кирилова Пенева, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН, върху дисертационен труд на тема:

“The Oribatida fauna (Acari: Oribatida) of Vietnam: systematics, zoogeography and zonation, formation and role in the soil ecosystem”

за присъждане на научната степен “доктор на науките”, научна специалност „Зоология“ (01.06.02) на проф. д-р Ву Куанг Манх, Национален педагогически университет, Ханой, Виетнам

Представената дисертация отразява съществен етап в опознаването на една изключително трудна и разнообразна група почвени обитатели – кърлежите от разред Oribatida на Виетнам. Те са съществен компонент на почвените ценози, имат висок биоиндикаторен потенциал и определено медицинско значение.

Литературният обзор е кратък и съдържателен, като отразява достатъчно пълно характера и основните аспекти на изследване на групата почвени акари - обект на настоящата работа. Направен е по-подробен преглед на проучванията на разреда във Виетнам. Целта на настоящата дисертация е представена ясно и пълно, задачите на изследването са формулирани добре и резултатите от тяхното изпълнение са изложени в последващите четири глави.

Приложени са основни класически *методи за събиране и обработка* на акарите от изследваната група, за морфологичен анализ и определяне, за обработка и сравнение на натрупаните количествени данни. Изследвани са голямо количество материали, произхождащи от всички основни района на Виетнам, като северната и най-южната части са изследвани по-пълно. Обследвани са 50 находища, като пробите са събрани количествено, представени са набор от данни за всяко находище.

Основните *научни постижения, резултати и изводи* могат да бъдат обобщени така:

Направена е инвентаризация (320 вида и подвида) и е анализирана таксономичната структура на орибатидната фауна на Виетнам като за първи път от автора, самостоятелно или в съавторство са съобщени 155 и са описани 13 нови вида за нуката. Допълнени са данните за разпространението, морфологичните особености и привързаност към определени местообитания на редица видове. Значимо постижение е ревизията на род *Papillacarus* от Виетнам с определителен ключ за видовете, срещани се в страната, като е изяснен таксономичния статус на един проблемен вид. Илюстрирациите на 133 вида широко разпространени орибатиди подпомагат съществено тяхното идентифициране.

Зоогеографският анализ разкрива особеностите и характера на орибатидната фауна на Виетнам, показвайки нейната уникалност (35% видове, известни само от страната). Изявени са характерни фаунистични комплекси за изследваните райони и подрайони.

Показана е ролята на някои фактори (почви, местообитания, антропогенни промени) за формирането и параметрите на съобществата орибатидни кърлежи, като са изявени видове-индикатори на нарушване. Храстовите местообитания (преходни от тревисти към горски) спомагат за възстановяване на орибатидните комплекси в горите, където те са представени с най-голямо обилие и разнообразие.

Изследвано е значението на микроартроподни съобщества, съществена част от които са орибатидите, за почвообразователните процеси и за почвеното плодородие. Показани са възможностите на изследваната група като индикатор на различни типове промени на средата.

Д-р Манх е автор или съавтор на общо 37 научни труда по темата на дисертацията, от които една монография, една глава от книга, останалите - статии в списания с импакт фактор (ИФ), – в сборници от научни конференции и в национални издания. Представеният от кандидата списък на цитиранията на научни трудове по дисертацията съдържа общо 77 цитирания (14% получени през последната година), от които 64 в списания с ИФ.

Дисертацията и свързаните с нея научни трудове, представят автора като утвърден специалист с международно признание в изучаваната група.

Заклучение:

Дисертацията е цялостно и задълбочено изследване продължило повече от 30 години, в което са обобщени данните за орибатидната фауна на Виетнам, анализирана е таксономичната и зоогеографската ѝ структура, формиране и зоналност, изявени са някои екологични параметри на орибатидните съобщества в различни местообитания, като същевременно са направени оригинални и важни научни и приложни приноси. Като имам предвид също публикационната активност и цитируемост на трудовете на докторанта, подкрепям с убеденост кандидатурата на проф д-р Ву Манх за получаването на научната степен “доктор на науките”.

Подпис:

(проф. д-р Влада К. Пенева)